

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. — Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insertate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptuj v gledališkem posloppju. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 3

V Ptuj v nedeljo dne 5. februarja 1905.

VI letnik.

Krvava nedelja v Rusiji.

„Mrtvi so nemi in živi ne smejo govoriti v velikanski državi Slovanov!“ Gogal.

K velikanskim udarcem, katere ima trpeti ruska država tam daleč v shodnji Aziji, k udarcem prizadetim jej od pogumnih Japoncev in kojih vzroki so iskati velikanski korupciji med ruskimi uradniki, pridražil se je nov udarec še večji, nemir, revolucija v lastni državi.

Skoraj vsi sloji ljudstva zahtevajo upravo, ljudstvo hoče vedeti, kaj se godi z njegovim denarjem, ljudstvo se hoče vdeležiti sklepanja postav, kakor se vdeležuje skoraj vseh evropskih državah — a car pa je slep. Visoka oseba cesarske hiše je opozorila carja na zahtevanje ljudstva, proseč ga, naj da ljudstvo upravo, ta pa je bil gluh in prišlo je, kar je moralo priti, ustaja ljudstva — revolucija.

Najprvič se je pojavila revolucija s tem, da so streljali lastni carski vojaki proti svojemu carju iz topov, ki so bili nabiti s kartečami. To se je zgodilo v Petersburgu, v glavnem ruskem mestu dne 19. p. m. pri takozvanem blagoslavljanju vode. Na Ruskem je namreč običajno, da se ta dan blagoslavlja vsako leto voda reke Neve, katera teče skozi glavno mesto. To blagoslavljenje se vrši v navzočnosti carja in velikih knezov. Vsred reke se v led zaseka luknja, okoli luknje se napravi oder in voda Neve se blagoslovi v navzočnosti carske familije. Pri tej slovesnosti se strelja iz topov (kanonov), ki so nabasani samo s smodnikom, toraj brez krogel. Ti topi so postavljeni z onkraj Neve ravno nasproti odru cesarja. Topi so bili tokrat nabiti s kartečami. Ko se je začelo streljati, izprožili so kar naenkrat top, nabit s kartečo in na-

merjen ravno na oder, kjer je bil car. Karteča je približno, kar je patrona pri naših lovskih puškah, nabita s svinčenimi zrnam, samo, da so pri topu večje. Ena taka krogla zadela je zastavo, ki je bila na odru, ena se je zarila v leseno podstajo komaj par korakov od carja, ena je prodrila skozi okna cesarske zimske palače in se zarila v steno. V tej dvorani bili so zbrani vsi dostojanstveniki. Ena krogla je usmrtila neko stražo, a druga je ranila duhovnika, navzočega pri tej svečanosti. V tem trenutku, ko so prifrčali krogle, car navidezno ni ničesar opazil. Bil je zunajno miren in se je vrnil z velikimi knezi v svojo zimsko palačo nazaj. Še le potem je zaukazal, da se morajo vtakniti v ječo vsi vojaki, ki so bili pri topih. Kakor se sluti, nabasal je top z kartečo neki ognjar (Feuerwerker), ki je bil od ustašev podkupljen.

To pa je bila samo predigra še večjih izgredev, v katerih je tekla v potokih kri.

Za v soboto dne 21. p. m. se je slišalo, da se bode velika množica delavcev iz Petersburga sebrala in šla pod vodstvom nekega grško-katoliškega duhovna z imenom Gapon pred carsko zimsko palačo, da izroči carju sledeče pismo: „Car, ne verjami, da so ti povedali ministri popolno resnico glede položaja. Ljudstvo ti zaupa in je sklenilo, da bode prišlo jutri popoldan ob drugi uri pred tvojo palačo in ti tožilo svojo bedo. Ako si omahljiv in se ne pokažeš svojemu ljudstvu, potem bodeš raztrgal moralično zvezo, ki te veže z ljudstvom. Zaupanje v tebe bode ponehalo, ker bode tekla nedolžna kri med teboj in med ljudstvom. Pokaži se jutri svojemu ljudstvu in sprejmi naše pismo zagotovljenje, da smo ti zvesti, z pogumnim duhom. Jaz, zastopnik delavcev

in moji pogumni delavski drugi ti jamčimo, da se ne bode tvoji osebi ničesar zgodilo.“

In res, drugi dan 22. p. m. zbralo se je nad tisoče in tisoče delavcev in dijakov, da bi carju izročili svoje prošnje in želje, zapisane v pismu. S tem pismom v eni roki, v drugi roki visoko držeč križ, stopal je duhovnik Gapon pred množico. V takozvanem vrtu carja Aleksandra hotela je množica izročiti ta poziv carju in ga je hotela prositi, da bi ljudstvu v njegovi bedi pomagal. Na velikem trgu pred takozvano zimsko palačo je bilo postavljenih veliko vojakov. Delavci, med njimi tudi mnogo zastopnikov razumništva, dijaki, drugo ljudstvo, ki je prišlo iz radovednosti na trg, se je takoj pozivalo naj odide iz trga. Ker se ni nihče odstranil, strelilo je vojaštvo na množico in sicer iz pušek, nabitih brez krogel. Ker se sebrano ljudstvu še sedaj ni odstranilo, sledile so dve salve (občni strel). Tokrat pa so bile puške nabite s krogli in ljudje so kapali, kakor muhe in krvavel je sneg. Kar naenkrat že po prvi salvi bilo je 50 mrtvih in nad sto ranjenih. Vsi vozovi, vsi fijakarji, ki so bili v bližini, bili so napolnjeni takoj od mrtvih in ranjenih. A streljalo se je dalje, ljudstvo pa se ni umaknilo. Trg pred zimsko cesarsko palačo se je spremenil kar na mah v bojišče. Sebrano ljudstvo ni bilo oboroženo, toraj se ni moglo braniti. Isti prizori so se vršili pri takozvanem policijskem mostu. Povsodi kričanje, pokanje pušk, a ljudstvo se ni umaknilo. Razburjeno je bilo do skrajnosti. Kjer je srečalo ali zapazilo kakega vojaka ali oficirja ga je preteplo, višje oficirje je potegnilo raz konjev in jih nabilo. Več oficirjev in vojakov je bilo usmrtenih. Revolucija je razgrajala kar na mah po celem mestu. Taki prizori so se vršili namreč tudi drugod. Tako tudi ob nevskih vratih kjer so velike fabrike. Tukaj je bil težko ranjen tudi neki duhoven, ki je nesel v rokah nabožno podobo. Ogorčenost je vedno rastla, krik in vik povsodi a neprestano so pokale puške vojakov. Strašanska je bila slika, ki se ti je nudila na ulicah. Cele kopice mrtvih, starih in mladih je ležalo po ulicah, ležali so celi kupi ranjencev, katerih niso zamogli takoj odpeljati, ker kaj tacega ni nihče pričakoval. Čeprav je bilo zelo mrzlo, bile so ulice prenapolnjene ljudi. Med mrtvimi in ranjenimi bilo je tudi veliko otrok in žensk! Vsi poskusi delavcev, da bi se združili v velike kupe in se tako branili proti vojakom, so se preprečili. Kakor se poroča je bilo pred zimsko carsko palačo nad tisoč mrtvih in ravno toliko ranjenih. Ravno tako številne so bile žrtve drugod. Brzjav je javil dne 23. p. m. iz Petrograda, da je bilo 2 tisoč 300 mrtvih in nad 5 tisoč ranjenih. Neki poročevalec piše: „Videl sem kupe mrtvecev, ki so ležali pet do šest metrov na visoko. Razmesarjeni od krogel vojakov in od sabel jezdecev, (namreč kozakov). Slike v ulicah bile so grozovite. Spomin na te me napolnjuje z grozo. Še sedaj slišim grozovito kričanje ljudstva, katero so klale, kakor živino cesarske čete! Bila je zares krvava nedelja!“

A pojavilo se je še tudi nekaj družega. Neki mladi oficir je izjavil, da bi bilo še trikrat toliko

mrtvih, ako bi ne bilo mnogo vojakov streljalo v zrak, toraj nad množico, namesto v njo. Ob 10. uri zvečer nudil je Petersburg sliko, kakor kaka trdnjava, katero si je ravnokar sovražnik osvojil. Vojaki so stali in sedeli kot straže krog ognjev, prepevali in pili — šnops! Vrhovno povelje vseh čet je imel stric carja, veliki knez Vladimir, katerega imenuje neki poročevalec, da je pravi pravcati krvni pes! Zakaj, v njegovi palači se je dajalo povelje in to se je glasilo: „Nikomur prizanesti, vse kar se zbira v tolpah na ulicah postreljati!“ Car sam in njegova rodbina se je skrila. Enkrat se je poročalo, da je odbežal na polotok Krim, drugikrat, da jo je odkuril na Švedsko, toraj pod krilo druge vlade, zopet potem, da je v svoji palači Carskojeselo. Samoumevno je, da so se te vesti raztrosile samo radi tega, ker nihče ni smel vedeti, kje je car, kateri bi bil gotovo zgubil življenje, zakaj Gadon je pisal, sam težko ranjen delavcem sledeče pismo: „Ruski delavci! Cara ni več! Med njim in med ruskim ljudstvom so tekli danes potoki krvi. Skrajni čas je za ruske delavce, da začnejo boj za svojo nacionalno prostost. Moj blagoslov Vas spremlje v tem boju. Jutri bodem pri vas, danes pa delujem neumorno za Vaš blagor!“

V ponedeljek, 23. p. m. je bil vsaj začasno mir, a vendar se je zdelo, da se bode cela Rusija vnela za revolucijo.

Tudi delavci v Moskvi, drugem glavnem mestu Rusije so vstavili delo in tudi tam je že tekla kri. Povrh pa grozi ustaja na Poljskem.

Jako hudi izgredi pojavili so se tudi v veliki ruski-črnomorski trdnjavi Sebastopol. Zažgala so se vsa admiralska poslopja. Sklici: „Proč z admiralem, proč z vojsko, proč s samovlado“, je drvila množica ljudi po ulicah. Izgredi so bili velikanski. Matrozi so napadli stanovanje oficirjev in so jih natepli in onečastili njihove žene a drugi vojaki niso hoteli streljati na njih, čeprav se jim je to ukazalo, češ, da ravnajo prav.

Dne 24. p. m. je zopet tekla kri v Petersburgu. Delavci in sicer več kakor 25 tisoč, so korakali proti carskemu gradu, misleč, da je skrit v njem car. Na potu so prišli skupaj z vojaki in grozovito klanje se je pričelo. Ustaši so vedeli, da jim pridejo vojaki nasproti, a vendar je bil to njih zadnji poskus priti pred cesarja. Ustaši so bili oboroženi. Klanje je bilo strašansko. A vendar so se morali umakniti ustaši. Koliko je bilo mrtvih in ranjenih, tega še do sedaj ni nihče na tanko zvedel, ker se vse koliko mogoče od ruske vlade zamolči. Sedaj vlada zopet na Ruskem mir — toda kako dolgo?

Oglejmo si to ustajo malo bolj natanko. V Petersburgu, toraj v glavnem ruskem mestu sede okoli ognjev straže, pijejo in vriskajo vojaki, ponosno stopajo oficirji z bliščečimi zaslužnimi križeci in svetinjami na prsih — ker so zmagali! Zmagonosno carsko vojaštvo je polno ponosa, veselja, ker — sovražnik je premagan!

Šovražnik pa so bile neoborožene množice, bili so delavci in dijaki, bile so žene in otroci, razvedni starci, kateri so se zjedini, da bi prosili svojega „očka“ carja pomoči v svoji velikanski, vnebovpijoči bedi. A „očka“ car jim je pomagal, pomagal jim je najpoprej z bičem, s katerim so udrihali njegovi kozaki po množici, pomagal jim je s sabljami, pomagal s krogliami in tisoče in tisoče se jih je zgrudilo mrtvih na tla, tisoče in tisoče se jih je valjalo svoji krvi pred mogočnim svojim — očkom carjem. In to je ravno isto ljudstvo, katero je poslalo svoje sinove tje v shodno Azijo, da tam prelivajo zopet svojo kri za carja, to so žene in otroci istih, ki sto in stokrat žrtvujejo svoje življenje pred japonskimi krogliami, v prid in proslavo tistega carja, ki jim pusti doma neusmiljeno klati, kakor nemo živino brate, znabiti žene in otroke.

Da, tukaj v Petersburgu, tukaj napram neoboroženi množici, tukaj so bili ruski generali in višji oficirji zmagovalci, tam v vshodnji Aziji pa izdahne tisoče in tisoče vojakov vsled nesposobnosti, vsled bojazljivosti njih stanovskih bratov. In tukaj kakor tam kriva je tem potokom krvi samo korupcija, ki vlada v višjih krogih ruskih.

Do dna so izprijeni takozvani boljši stanovi ruskega ljudstva, brezsrčna je cela ruska carska hiša, tako, kakor je brezsrčen on sam, čeprav kaj rad sliši, da se govori o njegovi velikodušnosti, o njegovi dobrosrčnosti.

Nebrojne solze so tekale pred takozvano krvavo nedeljo dne 22. p. m. med ruskim ljudstvom, ki je obžalovalo svojce, ki so umrli daleč tam v shodnji Aziji, a ljudstvo je molče trpelo! Da pa se je vzdignilo, da je začelo med njim konečno vreti, to je dokaz, da je prikipela beda tega ljudstva do vrhunca.

In v pesji svoji pokornosti hoče se bližati to žalujoče, vzdihujoče ljudstvo svojemu carju s prošnjami, in duhovniki so njega voditelji in podoba svetega križa je njegova zastava, katero nosi zopet duhovnik voditelj, a car odgovori temu žalujočemu, prosečemu ljudstvu z bičem, s sabljami, s krogliami! Tekle so neštete solze med ruskim ljudstvom pred 22. p. m., a sedaj pa, sedaj po krvavi nedelji, tečejo solze tega ljudstva še sto in stokrat pomnožene, a car pa mirno gleda vse brez občutka, brez vesti. „To ni več nemir, to je revolucija,“ tako je svaril eden izmed najboljših Rusije svojega carja, a car je ostal trdovraten napram svojemu ubogemu ljudstvu.

Časopisi poročajo, da vlada sedaj mir na Ruskem! Je li to mir velikanskega groba, v katerem jih počiva tisočero, je li to mir pokopališča, ali mir, — ki se pojavi navadno pred hudo nevihto? Bog ve! Kakor podoba iz sedanjega časa uplivajo na nas nekdanje besede ruskega pisatelja velikana: namreč Gogol-ja, ki je rekel o ruski svoji očetnjava: „Zakaj doni neprenehoma v naših ušesih od doline do doline, od morja do morja tvoj žalosten enomeren razprostrajoč se spev? Kaki glasovi otožno napolnjujejo mojo dušo in mi vlečejo srce v svoj čaroben krog? Mrtvi so nemi, a živi ne smejo govo-

riti v velikanski državi Slovanov!“ — — — — —

In ta država, to cesarstvo so skrivne a vroče želje vseh tistih, ki vodijo slovensko ljudstvo, da bi se strinili avstrijski slovanski narodi s tem cesarstvom, to so njih želje, da bi vladala nad našimi avstrijskimi Slovani ruska carska hiša, to so njih sklepi, to njih nakani.

Udi naše cesarske hiše ljubijo svoje ljudstvo, čeprav je različnih narodnosti, niti dneva ni, ko ne bi prinašali časopisi poročila, da je pomagal presvitli naš cesar Franc Jožef I. tej ali drugi občini, da je pomagal utešiti solze žalulajočih, čeprav so druge narodnosti, kakor je sam, a ruski „očka“ car pa jokajoče svoje ljudstvo pusti bičati, pusti streljati, je pusti razsekati s sabljami, kakor razseka mesar živinče, ljudstvo, ki je istega naroda, iste krvi, kakor on sam.

Prvaški veleizdajalci, to le imate prizor iz vaše blažene Rusije, prizor, katerega bode ovekovečila zgodovina!

Toraj pa le tje v blaženo Rusijo prvaki, le idite, toda sami, pomagajte vašemu vzoru, sedaj imate priložnosti za to dovolj, a naše ljudstvo pa pustite pri miru, pustite je pod žezlom slavnih, pravičnih udov habsburško-lotrinskega roda, kjer je in bode stokrat srečnejše, kakor pod ruskim carskim žezlom, pod rusko carsko krono, koje zadnji blišč je uničila dne 22. p. m. krvava nedelja. Prvaki, idite se gret sedaj na vaše rusko solnce, videli bode, kako rudeče je začelo vzhajati. Krvavo je bilo jutro, a kak pa bode dan?

Mi pa hočemo držati raje z drugimi narodi, z drugim ljudstvom, z našimi vladarji, katerim je človek človek, ne pa žival. Ž njimi hočemo mirno živeti, ker so boljših, milejših src, ne pa, kakor krvoločni tigri toli hvalisane ruske carske vlade!

Deželni zbor štajerski.

(Nadaljevanje seje dne 12., seje dne 13. in 14. januarja.)

Nato se je rešilo več prošenj med njimi tudi prošnja šolskega odbora trgovske šole v Ptuj za letni prispevek. Tej šoli se dovoli 200 kron. Glede predloga nemškega deželnega poslanca Lenka o regulaciji Sotle se naroči deželnemu odboru, naj pospeši to zadevo potom namestništva, ter poskrbi posebno za to, da se vas Gregovce, ki je v nevarnosti, kako hitro je mogoče zavaruje. Predlog poslancev Stiger, Pfrimer in drugov, da bi se dovolila različnim občinam v cmureškem okraju, poškodovanim po različnih uimih podpora, se izroči deželnemu odboru. Istotako predlog istih poslancev glede podpore po uimi poškodovane občine Selnica na Muri. Nadalje se dovoli davčnim občinam Ploderšnica in Šambert, da se izločite iz skupne občine Sv. Jakob v Slov. gor. ter se združite v samostalno občino. Predloga o regulaciji Voglajne med Teharji in Zavodno pri Celju ter o cestni zvezi iz Luč skozi podlovleško dolino do kranjske meje sta se izročila deželnemu odboru v poizvedovanje in poročanje. Seja se zaključila ob pol 12 uri po noči.

V začetku seje dne 13. p. m. odgovarja namestnik grof Clary na razne interpelacije. Nato poroča nemški poslanec dr. Kokoschinegg o predlogih slovenskih poslancev glede ustanovitve meščanskih šol s slovenskim učnim jezikom in sicer v Žalcu, v Sevnici in v Trbovljah. Poročevalec naglašja, da meščanske šole v zadnjem času sploh nazadujejo, da se skrbi ravno sedaj v celi Avstriji za zboljšanje meščanskega šolstva, za razširjanje učne snovi, za to ne bi bilo umestno ustanoviti sedaj novih meščanskih šol. Sploh pa je dvomljivo, nadaljuje poročevalec, da bi bilo dovolj usposobljenih učiteljev za meščanske šole s samo slovenskim učnim jezikom. Tudi na Kranjskem še se ni pojavila potreba za meščanske šole. Cela kranjska dežela ima edino meščansko šolo v Krškem in še ta je z nemškim učnim jezikom. Ako tedaj Slovenci po celi Kranjski nimajo potrebe za meščanske šole s slovenskim učnim jezikom, ko vendar živijo v zaključenem ozemlju, ne more biti take potrebe za štajerske Slovence, ki so v dotiki z Nemci! Poročevalec toraj predlaga, da se zahteva glede Žalca in Sevnice odkloni, glede Trbovelj pa vrne deželnemu odboru. Poročevalcu je pritrdil tudi poslanec Stiger, češ, da tudi njegovi slovenski volilci zahtevajo šolo z nemškim jezikom. Nasprotovali so seveda slovenski poslanci. Predloga sta se sprejela, toraj se je zahteva glede Žalca in Sevnice odklonila, glede Trbovelj se je sklenilo, da se predlog vrne deželnemu odboru. Konečno so zopet predlagali klerikalni poslanci, kakor vsako leto, da bi se skrajšal šolski obisk. Predlog je bil odklonjen. V večerni seji tega dneva se stavijo različni predlogi in se pozivlje deželni odbor da postopa pri vladi glede različnih zahtev tičočih se vinoreje in sadjereje. Nadalje glede pomanjšanje davka, ki se mora plačati od kuhanja žganja (govoril je o tem poslanec Stiger), glede varovanja domačega dela, glede prepovedi obrtniškega dela v kaznilnicah (ta predlog je stavil poslanec Ornig), itd. Vsi ti predlogi so se sprejeli. Na predlog poslancev Stiger, Pfrimer, Ornig poroča sadje-rejski in vinorejski odbor glede novih odjemališč za štajersko sadje. Naj bi se v Egiptu odprlo trgovišče štajerskemu sadnemu moštu, kjer je lahko izpodriniti na ta način sadje drugih držav in da bi se v Frankfurtu ustanovila avstrijska stiskalnica za sadje. Se sprejme.

V seji dne 15. p. m. poroča poslanec Ornig glede zemeljskih plazov v Halozah, naj bi se škoda precenila ter se prizadetim posestnikom dala primerna pomoč. Se dovoli. Na to sledi velika praska med klerikalci in socijalnimi demokrati pri predlogu naj bi se spremenil deželni volilni red. Tudi zastopniki srednje- in gornještajerskih kmetov so bili proti klerikalcem. Voditelj srednještajerskih kmetov Baron Rokita nsky je končal svoj govor proti klerikalcem z besedami profeta Jezaija ki se glase: „Vaše delovanje je prhljivo, vaša izvoljitev gnjusoba!“ Glasno odobravanje od strani drugih poslancev je sledilo tem besedam. Na daljnem dnevnem redu je bila sprememba lovskega zakona. Ta se je sprejela. — Potem

se je sklepalo glede odškodnine poslancev. Glede tega se je določilo sledeče. Vsaki poslanec, ki biva v Gracu, dobi za vsak dan, kateri je navzoč pri sejah 10 K. Zunaj Graca stanujoči poslanci pa po 15 kron. povrne se tem poslancem tudi voznina za prvi razred in ako se morajo voziti z vozom, pa za vsak kilometer 26 vin., konečno še za dan, ko se vozijo v Gradec in se vračajo domov 15 kron troškov.

Slednjič se rešijo še različne prošnje in se dovoli več podpor. Prošnji ptujskega okrajnega zastopa, da bi se dala podpora za okrajno cesto, poškodovano od povodnje, se v toliko ustreže, da se bode po dotični preiskavi od strani deželnega odbora, podpora podelila. Nato se je zasedanje zaključilo.

Obstrukcija slovenskih deželnih poslancev je napravila deželi najmanj 20 tisoč kron, katerih bodejo morali plačati po nepotrebnem večinoma kmetje. To je najvažnejše, kar so dosegli slovenski deželni poslanci s svojo brezvestno komedijo.

Vojska med Rusi in Japonci.

V Mandžuriji

Kakor smo že zadnjič poročali, pričelo se je že pred 14 dnevi na bojišču živahno gibanje. Nasprotnika sta se pograbila posebno na levem krilu jako hudo, streljalo se je skozi noč in dan. Kar naenkrat pa je nastopil hud mraz in živahno gibanje je zopet prenehalo. A ravno v zadnjih dneh sta se spopadla sovražnika na novo. O teh bojih se poroča z dne 28. p. m.: Spopad se je pričel dne 25. p. m. in je postal radi tega ljutejši, ker so prihitele obema nasprotnikom tako od vseh krajev na pomoč večje čete. Desno krilo Rusov se je spoprijelo z levim japonskim. En oddelek Rusov je odkorakal 24. p. m. ob polnoči in je pričel v jutro boj. Dve vasi so si Rusi po dolgotrajnem, krvavem boju osvojili. Celo desno njihovo krilo je prišlo v ogenj. Ruski topničarji so ljuto streljali. Odgovor od japonske strani ni bil posebno živahen. Dne 26. p. m. so Rusi prodirali nadalje naprej. Veter je metal sneg Japoncem ravno v obraze. Neki ruski polk (regiment) je imel strašanske izgube. Dne 27. je trajal boj še vedno, a ni se razširil na sredino japonske vojske in na desno njeno krilo.

Javlja se, da je poročal Kuropatkin carju, da ne more posebno ostro napadati Japoncev, ker se njegovi voji iz evropske Rusije branijo iti v boj proti sovražniku. Evropski vojaki so, kakor se poroča mnenja, da nima vojska, odkar je kapituliral Port Artur, nobenega pravega smotra več.

Med tem, ko to pišemo, se javlja, da se je boj pričel na celi črti, vprašanje pa je, ali ne boste zopet primorani obe stranki še zopet čakati, dokler ne poneha hud mraz.

Najnovejši telegrami javljajo, da se je Kuropatkin začel pogajati z poveljnikom japonske armade glede začasnega vstavljenja boja. Dne 27. p. m. je bil ljut boj za utrjeno vas Sandepu. Rusi so si to

vas osvojili, a izgubili so vsled tega blizu 50 oficirjev in 2 tisoč mož. Ruski general Miščenko je bil na nogi ranjen. Z dne 30. p. m. se javlja, da so bili Rusi pri vasi Sampetu prav pošteno tepeni. V centru in na levem krilu je vse mirno.

Vsi ti spopadi pa niso ničesar družega, kakor prvi glavni napad od strani Kuropatkin-a na Japonce, kateri napad je vrhovni poveljnik Japoncev Ojama zopet mojstersko odbil, povrh pa še Ruse prav pošteno natepel. Ako poneha mraz, prične se najbrž takoj odločilna bitka, koje predigre smo tukaj opisali.

Vzroki in učinki zemeljskih plazov in melov.

Žalostni dogodki so se nam poročali v zadnjem času iz ožje naše domovine. Lepe nade, ki jih je gojil o spomladi zadnjega leta naš kmet, uničile so se deloma od neusmiljene roke usode že v spomladi sami. Upal je, da bode poletje boljše, a tudi to upanje se mu je uničilo vsled dolgotrajne suše. Toda ni še bilo dovolj, kar je pustila spomlad, česar ni uničila poletna suša, to je ugonobila mokra jesen. Neprestano deževje je pokvarilo pridelke in povzročilo je v mnogih krajih takozvane zemeljske plaze in mele.

Pač marsikateremu se je toraj vrinila nehote misel, kaj je vzrok teh plazov, zakaj se pojavijo ravno v novejšem času tako pogostokrat, ko pa so vendar le v prejšnjih letih bili plazi in meli le redke prikazni?

To vprašanje pa je postalo tem bolj važno, ker se seveda vsakdo boji, da še bode v bodoče hujše in vsak bi rad vedel, kako bi se dala zabraniti ta, njegovim s tolikimi stroški napravljenim vinogradom preteča nevarnost. Zato so te najnovejše uime zares vredne, da si jih ogledamo malo bolj natančno, posebno kar se tiče Haloz, kjer so v zadnjem letu napravile toliko škode.

Oglejmo si najprvič, kaj so vzroki teh plazov in melov! Kdor pozna Haloze, ta ve, da je tamošnja zemlja skoraj večinoma ilovnata. Ilovica nastane skozi strhnelost glinastih podlag. Te podlage nikakor ne obstoje iz razpokanega kamenja itd., temveč tvorijo trdno jedoto. Posledki tega so, da se ne more voda, ki pada kot dež ali sneg na površje brega, stekati v to podlago, kakor se steka po drugod. Po drugod namreč ponikne voda v razpokane podlage in potem odteče po podzemeljskih tokih v potoke, reke i. t. d. ali pa pride kot zvirnica ob vznožju na dan. Čisto drugače je v Halozah. Tudi tukaj ponikne voda iz površja v zemljo. Ker pa se ne more stakati v trdo, jedoto podlago, teče navadno med ilovnatim površjem in med to podlago, navzdol in se pojavi tu in tam velikokrat vsred brega in na takih mestih, kjer je ni pričakovati, kot zvirnica. Seveda, ako pada na breg mnogo vode kot dež ali sneg, kakor se je to zgodilo na primer za časa neprestanega deževja v zadnji jeseni, potem postane glinasta podlaga vsled neprestanega stakanja te vode gladka, kakor da bi

jo namazal z žajfnico in radi tega na njej ilovnato površje ne more več obstati in mora kot plaz v grabo. Seveda morajo nasadi na površju tudi ž njim in se tako uničiti. Ko so se taki plazovi, posebno v zadnji jeseni pojavili, začelo se je glasno klicati od vseh strani za pomoč. Tam, kjer groze plazovi, se naj podzidajo, vpeljejo se naj vodovodi in drenaže itd., to so bile želje vsakega vinogradnika v Halozah, kateremu so pretile te uime. Podzidanje, vodovodi, drenaže itd., to so zares prav izvrstne obrambe, ali vprašati se moramo, ali to vse ni predrago, ali se strinja dobiček, ki se s tem zagotovi tudi z izdatki? Pri vinogradih se še izplača zabranjevati in popravljati plazove z vodovodi, drenažo, z podzidanjem, nikakor pa se to ne bode izplačalo pri drugih kulturah, kakor n. pr. pri njivah, lazah itd. Pri teh se posestniku vsili pač nehote vprašanje ali ni drugih sredstev za obrambo in popravo plazov in sicer sredstev, ki ne bi povzročili toliko stroškov. In ta sredstva so ravno za manjšega posestnika najbolj važna, raditega si hočemo danes tukaj eno izmed teh sredstev in sicer najvažnejše ogledati.

Obrambo proti plazom je imel naš kmet v obilni meri in še jo ima deloma tudi danes. In ta najvažnejša obramba so gozdi! Le pogledite si brege, ki imajo na vrhuncu ali pa celo še na vzvišenih rebrah gozde, med tem, ko se nahajajo spodaj vinogradi, njive, travniki itd. Na nobenem takem bregu se ni pojavil plaz! Najboljša, najceneja obramba proti tem uimam so toraj gozdi! Gozd nekako tako deluje, kakor goba, ki jo deneš na dež, zakaj gozd posrka velike množice vode, katera zaostane na listju, na steblovju, v mehenu, sploh v gozdnih tleh in to vodo gozd tudi obdrži delj časa, tako, da ne more kar na enkrat v zemljo. Še le s časom odda gozd svojo mokroto od sebe in večina mokrote odide zopet v zrak nazaj. Nato opozarjamo posebno posestnike, katerim pretijo plazi.

Zalibog je seveda v naših gozdih pela sekira svojo žalostno pesem gozdom, posebno v Halozah skoraj ni več gozdov. Do vrhunca gričev sežejo danes vinogradi, njive, lazi itd. in to tudi na gričih, ki so jako strmi. Ni se nam toraj čuditi, da se pojavijo ravno v novejših časih plazovi tako pogostokrat, kar se v starih časih ni zgoditi zamoglo, ker so bili ti griči obraščeni vsaj na vrhu z gozdi.

Zato pa si naj pomagajo s tem najcenejšim sredstvom manjši gospodarji. Sadite na strmih krajih posebno ob vrhu gričev gozde, ker boste s tem branili nižje ležeče kulture, vinograde, laze, njive itd. pred plazovi. Kaj vam pomagajo vinogradi, njive itd. ob vrhu jako strmega griča, ko pa je skoraj gotovo, da bodo prej ali slej pokončani vsled plazov. Na strmih rebrah, ob vrhah posebno v Halozah, morajo se začeti saditi zopet gozdi, kakor so nekdanj rastli, še le potem je upati, da bodejo drugi nižje ležeči obdelovani deli griča varni pred plazovi in meli.

Toraj varujte gozde, sadite njih in to v Vaš prid, v prid Vaših naslednikov, v prid Vaših krajev in njih bodočih prebivalcev.

Spodnještajerske novice.

Brezsramni napadi na ptujskega župana gospoda Orniga v časopisih so dosegli v zadnjem času že zares vrhunec. Gospod župan Ornig se je napadel pred kratkim v kranjskih listih, češ, da je p o n a r e j a l za časa ptujskih okrajnih volitev pooblastila, toraj goljufal! Poizvedoval je Ornig, kdo da bi bil pravi vzrok teh trditev in glej ga no — njegov dober prijatelj neki inšpektor južne železnice, ki sliši na ime Š m u k, je bil ta „zvesti“ prijatelj. Ornig je Šmuka tožil. Te dni je bila dotična obravnava. Dokazalo se je jasno, kakor solnce, da Ornig ni p o n e r e d i l niti ne enega pooblastila, da ni imel s pooblastilami prav nič opraviti. Šmuk, katerega je zagovarjal prav marljivo njegov zvesti prijatelj dohtar Jurtela, je bil obsojen na 200 kron ali na štiri dni zapora in mora poplačati povrh še vse tožbene stroške. Šmuk je zopet eden, ki je metal blato po Ornigu in to brezvestno, samo iz strasti, iz jeze, ker ni bil sam izvoljen v okrajni zastop. Kakor smo slišali toži gosp. Ornig še par drugih takih „poštenjakov.“ Dotične obravnave bodejo po tem začetku zares zanimive. Par tepcev dobi vsled njih gotovo zaslužen plačilo, katero jim privoščimo že sedaj prav iz srca. Seveda bomo poročali o njih. Poraz inšpektorja Šmuka grozno skeli vso nasprotno časopisje in ker je „pošteno“, kakor — Šmuk, zato molči o tej razpravi.

Občinske volitve na Ptujski gori se bodejo na skorem vršile. Vse naprednjake opozarjamo posebno na to, da se nasprotna, toraj farška stranka pripravlja neumorno na te volitve. Pazite, da Vas vrle gorčane ne bodejo premagali. Preudarite, je li bilo potrebno, da se je s pomočjo dosedanjega, farovžu naklonjenega občinskega odbora napravilo okoli štiri tisoč petsto kron dolga samo za farovž? Ne, to ni bilo potrebno! Zakaj se je nadomestila kamenita streha s streho z opeko? Kamen je vendar stokrat bolj trpežen, kakor najboljša opeka. Farške oboknice, ki so tudi bile kamenite, so se odstranile in na njih mesto so se napravile lesene! Kamen in les, kateri je bolj trpežen? Na to vprašanje lahko odgovori vsaki otrok. Poljanci se zoperstavljajo plačati sedaj svoj prispevek in vendar pa jih večina pri volitvi voli navadno po farškem geslu. Turniškega posestnika župnik ni pustil voliti, češ, da je tuji državljan, a vendar pa ga tirja za farški prispevek. Tri leta že tečejo rekurzi radi občinskih volitev in vsikdar je zakrivila rekurz in zopetno nove volitev farška stranka, ker hoče in hoče dobiti v roke občino. Zakaj se vršijo tolikokrat na Ptujski Gori volitve, ko pa stane vsaka volitev vendar tudi denarja? Vse za farške stranke voljo! Naprednjaki, volilci, na noge! Vsaki naj pride volit, zmaga bode gotovo Vaša, ako držite trdno, kakor skala skupaj! Proč z medsebojnim sovraštvom, tukaj se gre za Vaša plačila. Kdor hoče obvarovati občino nepotrebnih plačil, bode volil gotovo po naprednem geslu, kdor pa hoče, da bodejo kmetje Ptujske Gore še dobili več plačilnih nalog, ta pa naj

potegne s farško stranko. Volitve se bodejo vršile h koncu meseca februarja ali v začetku meseca marca. Volilci, ne zamudite zatega časa, ker bi Vas potem, ko bi Vam zopet bilo treba šteti po nepotrebnem težko pridobljene, krvave groše, znabiti grevalo. — Po toči je prepozno zvoniti!

Okrajni zastop v Gornji Radgoni. (Občni zbor dne 31. dec. 1904). Navzoči so kot zastopnik vlade vodja c. kr. okrajnega glavarstva v Ljutomeru gosp. vitez R a i n e r in 25 udov okrajnega zastopa. Načelnik zastopa g. Wratschko odтвори sejo ob 10 uri predpoldan in konstatira njeno sklepčnost. Glede točk dnevnega reda, določilo se je sledeče: 1. Zapisnikarjem je bil enoglasno izvoljen g. Mat. Spende. — 2. Prečita se zapisnik zborovanja, ki se je vršilo dne 25. avgusta pr. l. Zapisnik razloži načelnik tudi v slovenskem jeziku. Nato se zapisnik odobri. — 3. Glede sprejema občinske ceste Galušak-Terbegovce med okrajne ceste II. vrste določi zastop, da bode kanale, ki so potrebni, sezidal, istotako dovoli za to cesto enega cestnarja. Sprejela se bode ta cesta med okrajne ceste II. vrste, ako bode ukrenil glede ostalega dela te ceste sosečki okrajni zastop št. lenarčki ravno isto. — 4. Viničarski šoli v Zgornji Radgoni, katero je dežela ustanovila in v katero se sprejema iz okraja vsako leto po 12 gojencev, se dovoli in sicer za 10 let vsako leto po 600 kron podpore. Gospod Bouvier naglašja, da še ima vinorejsko društvo oddati več tisoč cepljenih trt in da bodejo vsled pogodbe, ki se je sklenila z deželnim odborom dobavljali iz nove viničarske šole v prvi vrsti udi vinorejskega društva trte, potem še le okraj. — 5. Glede spremembe uradnih ur pri ces. kr. glavnem davkarskem uradu v Radgoni sklene zborovanje, ker se od strani imenovanega urada želji ljudstva ni ustreglo, da se bode še enkrat pri ces. kr. finančnem deželnem ravnateljstvu vložila dotična prošnja in da se bode okraj dejal glede te zadeve z okrajnim odborom v Radgoni v dogovor. — 6. Račun glede okrajnih stroškov za leto 1903, pregledan od pregledalcev računov se vzame v naznanje. Gospod načelnik v kratkem poroča k temu računu, da se je proračun glede podpor občinskih cest deželnega zaklada in živinoreje za 244 K 79 vinarjev prekorčil med tem, ko se je glede podpor (subvencij), glede streljanja proti toči, glede pisarniških zahtev itd. 2986 K 74 v. prihranilo. — 7. Gospod blagajnik poroča o računu za leto 1904, na kar se izvolijo pregledovalci tega računa. — 8. Brez razgovora se dovoli nakupovanje smodnika za streljanje proti toči v letu 1905. Gospod vodja okrajnega glavarstva pripomni k temu, da je neobhodno potrebno, da se štacije za to streljanje vzdržujejo v takem stanju, kakor to postava zahteva, da ne bode ces. kr. glavarstvo prisiljeno, kakor se je to zgodilo žalibog v prejšnjem letu, da bi moralo prepovedati porabo te ali druge štacije. Na to odgovori načelnik, da se je v tej zadevi ukrenilo pri vseh 54 štacijah okraja vse potrebno in da je dobil inspektor teh štacij dotična navodila. — 9. Proračun za leto 1905. Vsaka točka

proračuna za leto 1905 se je temeljito preudarila in vsaka se je natančno vzela na razgovor. Lastnih dohodkov ima okraj 11085 K, stroški bodejo znašali 28870 K, primankljaj v znesku 18967 K se bode pokrila z okrajnimi dokladi v visočini 25 procentov. Nepokritih ostane toraj 1182 K. — 10. K točki jubilejna darila pripomni g. načelnik, da je treba, da se spremeni naslov. Razdelitev teh 60 K naj bi se prepustila okrajnemu šolskemu svetu in denar naj bi se porabil za učna sredstva. — 11. Za premije se dovoli konjerejem v letu 1905 znesek 200 kron. — 12. Zvišanje občinskih doklad nad 20. procent se dovoli sledečim občinam: Galužak 30%, Št. Juri 30%, Kraljovce 36%, Stanetince 40%, Orehovce 30%, Gornja-Radgona 40%, Polički Vrh 50%, Ščavnica 59%, Terbegovce 30%, Vigovski vrh (Weigelsberg) 38%, Boračova (Woritschan) 25%, Okoslavce 40%, Očeslavce (Sulzdorf) 20%, Murski vrh (Murberg) 40% in Kapela 30%. — 13. Konečno se je stavilo več predlogov, kateri so se tudi rešili, potem se je zapisnik zaključil ob dveh popoldan. (Opomba uredništva. Gospodarstvo tega okraja je toraj v dobrih rokah, zakaj pač malo okrajev na Štajerskem je tako srečnih, da bi imelo pri tako nizkih procentih tako majhno nepokrito svoto. Seveda se za to izvrstno gospodarstvo od klerikalcev meče blato po načelniku in po naprednih udih.)

Novi zdravnik v Ljutomeru. V novejšem času naselil se je v Ljutomeru nov zdravnik, gospod doktor M. Michelitsch, ki je ljutomerški domačin, namreč sin tamošnjega tržana Florijana Michelitsch. Imenovani novi zdravnik se je izšolal v novejših zdravniških šolah, kar je velikega pomena, ima obširno prakso in je strokovnjak glede ženskih in otroških bolezni. Vsakomur dotičnega okraja se ta zdravnik najtopleje priporočuje.

Iz Oplotnice. V našem zadnjem članku iz Oplotnice vrinila se je pomota. Pisali smo, da župnik obljubuje učiteljem zidati palače. V istini straši župnik volilce s tem, da vedno povdarja, ako se bodejo izvolili v občinski odbor naprednjaki, bodejo ti zidali učiteljem palače. Mi pa dostavimo k temu, da se ni nikdar in nikdar treba bati naprednjakov v v občinskem odboru, ker ti gotovo skrbé za ljudski blagor bolj, kakor pa farški podrepaniki. Farški žepni nikdar polni in nikdar in nikjer in nikjer farške želje niso bile ljudstvu v korist in to dejstvo obveljalo bode gotovo tudi v Oplotnici.

Minoritski oče Vaupotič tukajšnje slovenske fare Sv. Petra in Pavla je najbrž pozabil dne 15. p. m., da stanuje v bližini „Štajerca“. V svoji pridigi je klestil po našem listu, da je bila groza, češ, da smo pisali, da je konjederec bolj potreben kmetom, kakor pa duhovnik. To so trdile tudi vse mariborske klerikalne cunje. Ta trditev pa je debela laž. Ker oče Vaupotič najbrž zna brati, svetujemo mu, naj bere 8. stran naše letošnje prve številke. Tam bode našel, da svetujejo napredni kmetje svojim sotrpinom, naj dajejo raji konjedercem zbirco, kakor pa hujskajočemu kutarju. Ta svet pa mora vsak pemeten človek od-

obravati. Ali se je morda čutil oče Vaupotič tako prizadetega od besed „hujskajoči kutar“, da nam je posvetil svojo pridigo? Oče Vaupotič, le počasi! Pomisli kje si! Sploh pa ti svetujemo, da opazuješ malo svojega kvardijana patra Sveta in našega dragega nam častivrednega prošta. Ta dva se ne mešata v političen boj, za to nju čisla staro in mlado. Pregovor pravi: „Kdor ima maslo pod klobukom ne sme na solnce!“ — Si razumel? Ptujski jež.

Morilec Majcen pomiloščen. Cesar je zidarskega pomočnika Antona Majcen iz Podvina pri Ptui, kateri je bil od mariborskega porotnega sodišča obsojen, kakor smo svoj čas poročali radi umora in ropa k smrti na vislicah, — pomiloštil. Najvišje sodišče je obsodilo Majcena v dosmrtno ječo.

Za Haloze se je vendar toliko doseglo, da se je razpisalo mesto kulturnega tehnika, ki bode porabjen pri zopetni popravi zemeljskih plazov. Da se je konečno vendarle to od vlade doseglo, je zasluga deželnega poslanca Orniga, ki ni poprej miroval, dokler se ni to, kar je vsaj nekaj, dovolilo. Kakor po navadi, bodejo zopet „velezasluženi“ dohtarsko-farški prvaki trdili, da je to njih zasluga. Pa naj jim bode! Ljudstvo jih itak že pozna.

Iz Koroškega.

Višpolje. Dragi „Štajerc!“ Ne zameri mi, da ti pišemo tudi mi par besedi. Pisal si že večkrat, da imaš dovolj sovražnikov in res je. Tudi naš župnik Mikeln te sovraži iz celega srca. Tudi ta župnik vedno pridiguje, da ne bi smeli brati tega lista. Pač dobro jo pogodiš in naravnost v sršenovo gnjezdo si jo v zadnjih številkah zadel, za to pa te sršeni ne marajo. Mikeln bi imel lahko bolj na svojo faro skrb, kakor pa na tisto, kar mi beremo. Navadno je na Golžovem vse prej opravljeno, kakor pri nas. Mogoče, da imajo golžovčani več denarja, da plačajo bolj zdatno cerkvena opravila, župniku, ki že ima itak mastno službo.

Neustrašeni Višpoljani.

Zares izvrsten zagovornik je dohtar Brejc iz Celovca. Pred kratkim je moral zagovarjati pri deželnem kot prizivnem sodišču neko stranko. Čeprav ni bilo navzočega tožitelja niti ne tožene, ker se je vršila prizivna obravnava, hotel jo Brejc na vsak način govoriti le izključno v slovenskem jeziku, kar pa mu sodnija ni privolila, češ, da ni navzočih strank in da razumejo vsi sodniki sicer nemški a ne pa vsi slovenski. Brejc je na to predlagal, da se mora obravnava preložiti. Tudi tej neutemeljeni Brejčevi želji se ni ustreglo, na kar je Brejc odišel in pustil svojo stranko na cedilu. Stranka Brejčeva je pravdo zgubila, Brejc pa je s tem prav izvrstno pokazal kak zagovornik je.

Dopisi.

Od sv. Petra na Medvedovem Selu. Dragi „Štajerc“, ne zameri, da se obrnemo tudi mi do tebe. Tudi mi imamo namreč župnika, ki nam vsako leto

obljube iz prižnice, da pojde v enem letu v pokoj, s čimer je vsikdar samo le to dosegel, da smo mu vse odpustili, kar je uganjal, misleč si, naj mu bode, saj itak ne bode več dolgo. Žalibog pa mine leto za letom, a naš gosp. župnik Šparhagl pa ostane pri nas in z njim vred stari nered v rastoči obliki, v škodo naše fare. Ta župnik, sedaj edini duhovnik v naši fari, je vse povsodi rajši, kakor doma, a to bi mu radi odpustili, ako bi vsaj spolnoval svoje dolžnosti. Če je namreč kdo na smrt bolan in župniku ni ravno volja iti na spoved, tega duhovnega pastirja ne pripraviš na nikak način, da bi šel na spoved. Župnik samo odkima in reče: „Sedaj ne, pozneje, po maši“, ali: „Danes ne, jutri“, ali pa: „Saj ni dolgo, da je bil pri meni pri spovedi, kaj je potem meni treba iti k njemu!“ In to poreče tisti Šparkagl, ki ni nikoli doma, kateremu ni nigdar predolga pot v križovski, v kostrewniški ali sladkogorski farovž. Mnogokrat se toraj pripeti, da mora umreti kak bolenik brez zaželjene spovedi. Kdo je temu kriv? Najbrž g. Šparhagl. Pripeti se celo, da župnik prepreči namenjen slovesen sprevod za kakega rajnkega, ako to župniku ne sodi v njegov načrt, češ, da ima župnik silna pota. Da pa ne bode župnik zopet trdil in poslal popravka, da ni vse res in zopet ni res, evo Vam g. urednik dokaz. Zbolela je svoj čas v naši župniji mlada žena kar na nagloma. Hitro pošljejo po župnika in sicer v noči, ker je bila že skrajna sila. V farovžu ropočejo in zopet ropočejo. Župnik noče iti. Zopet pride prosilec in prosi, naj bi šel župnik na spoved. Župnik reče: „Sedaj ne, po maši!“ Žalosten odide prosilec brez župnika in bolnica umerje še pred sveto mašo. Mož pošlje na to glas, da župniku ni treba priti, ker je žena željno a zastonj pričakujoč svete popotnice že umrla. Župnik odkloni vso odgovornost na prižnici, češ, da ni ničesar vedel. Sedaj prosi mož te žene, da bi se zvonilo in da bi bil slovesen sprevod. Zvonenje je župnik dovolil, sprevod pa odklonil z besedami: „Nemam časa, moram v Ljubljano! Ob tri četrt na pet v jutro naj bo truga pred pragom, peljal se bom mimo in bom pokropil. Grob pa bom že pri priložnosti žegnal.“ Nato se poda mož, vdovec po tej ženi, sam k župniku in ga prosi naj bi dovolil, da sme sosedni g. župnik sprevod voditi, katero prošnjo je Šparhagl odklonil zopet s sledečimi besedami: „Jaz se trudim, jaz moram tudi zaslužiti!“ — Ali ni to dovolj? — Umevno je tudi, da se pri krstu enaki prizori pripetijo, ker župnika ni doma. Vse to pa se nebi pripetilo, ako bi miroljubni g. Šparhagl koga poleg sebe trpel. Saj imamo pripravno kaplanijo, katero so naši pradedje sezidali gotovo v ta namen, da bi v njej stanoval duhovnik. Imeli smo tudi delj časa zelo priljubljene vpokojenega župnika, č. g. Roštaherja, kateri milostljivi starček je rad vse opravil, ako je Šparhagl v nedeljo po rani službi božji zapustil farovž bodisi samo do družega jutra, bodisi za več dni, bodisi za celi teden. Roštaher je služil v takem slučaju skozi celi teden sveto mešo delil je svete zakramente, če je imel dotično dovoljenje od g. vladajočega fajmoštra.

ali pa v posebnem slučaju od — kuharice. Takrat se je vdeležila naša mladina lahko po nedeljah poznega svetega opravila, sedaj pa išče po drugih farah službe božje, kar gotovo ni dobro za njo, starčki pa in bolehní ljudje ostanejo brez sv. maše. Šparhagl ali ni tako? Preteslo nas je farane, ko smo zvedeli, da mora vpokojen gospod oditi od nas, naravnost ogorčeni pa smo bili, ko smo prišli do spoznanja, da je bil temu odhodu deloma ravno tisti kriv, katerega je podpiral se svojimi duhovskimi opravili umirovljen župnik. Vedno pripravljen Šparhakelnov jezik nas je sicer tolažil s tem, da dobimo prav v kratkem kaplana, a ta tolažba ni uplivala kar nič na nas, ker smo vedli, da so prazne besede. Šparhagl pa noče imeti, da bi videl drugi duhovnik izgrede v farovži, da bi slišal, kako se tam v obeh deželnih jezikih preklinja, kako lete psovke. Komaj je gospod Roštaher odišel, odpodi Šparkagl tudi našega mežnarja, kateri je po svoji moči držal red v cerkvi. Odpravil ga je kar na nudoma in ga plačal prav po svojem. Dal mu je namreč za štiri mesece (med katerim časom je bil tudi misijon, toraj veliko dela) skupaj sedem celih goldinarjev plače. Mežnarja nese na leto čez 100 goldinarjev. Na to pa nastavi župnik, ne da bi bil raspisal mežnarsko službo, svojega konjskega hlapca za mežnarja, tako, da je dobil hlapec poleg svojega konjskega posla še povrh mežnarsko opravilo. Ta mežnar iz konjskega hleva opravlja pa tudi prav po svojem mežnarsko službo. Večkrat ni vino za darovanje pripravljeno, ali cerkvena obleka ni prava in se mora še po vseh kotih iskati, poprej ko se rabi, da, celo pri darovanju zapazi župnik, da nima — hostije. Ob delavnikih pa ima hlapec včasih bolj silno delo, kakor mežnar, takrat se mora župnik spremeniti v mežnarja. V takem slučaju se vrši naša služba božja tako le: Župnik gre in prižge sveče, prinese vodo in vino, odgrne oltar, gre pod zvonik, zasliši se kratek „Bim-Bam.“ Naposled pride župnik v žagred. Tam ga že pričakuje kuharica in ta začne polagati na župnika mešna opravila. Župnik jo pri tem ošteje, češ, da je „unkšikt“, ministrant pozvoni in sveto opravilo se prične. Navzočim faranom pa uhaja poluglasen smeh, ker jim je vsled teh prizorov že zdavna izginila vsa pobožnost! Pajčovina visi iz naših lesenih svetnikov, a tega pa seveda ne vidi Šparhagl. — Gospod urednik, zajeli smo iz vrča samo toliko, koliko je hotelo iti črez, v votlini pa je še zelo veliko. To pa smo storili ne iz sovražtva napram župniku, temveč, da zve-ta o teh okolščinah po Vašem cenjenim listu č. g. dekan v Rogacu in pa naš zvišeni, milostljivi knez in škof v Mariboru. Ta dva nam bodeta gotovo pomagala, mogoče, da uplivata na Šparhakelna celo tako, da bode spolnil dane nam obljube in bode šel zares v pokoj. Potem odide najbrž v Pišce k svojim vinogradom in ostane tamkaj se vso svojo zlahto, ker že itak rad biva tam doli po cele tedne. Nam pa naj pošlejo škof župnika za cerkev, šolo in za dušni naš blagor. Poklicani pa naj nastavijo mežnarja, ki bode zares mežnar, ne pa konjski hlapec.

Potem bode vladal zopet red v naši cerkvi in srečnih bode neizmerno več katoliških faranov.

Iz Zavrč. „Slava vam vrli volilci ... ki ne marate več tistih privandrancev, ki jim diši le vaš denar, nimajo pa srca za vaš blagor,“ tako le piše v mariborški cunji z imenom „Gospodar“ znani klerikalni dopisnik iz našega kraja. Ker s temi besadami nas naprednjakov nikako ni mogel označiti, nas, ki se vedno potezujemo za blagor ljudstva, imel je v mislih gotovo nekaterne izmed svoje stranke, kateri so zares jako občutljivi v denarnih zadevah. Dotičnemu dopisniku je prav izvrstno znan naš — kaplan. Privandral je ta kaplan k nam od nekod in ima jako občutljiv žep. Radi tega pa se je morda pred kratkim časom začel pečati razven svojega cerkvenega opravila tudi shlapčevskim delom. Kot kučijaš je vozil svojega ljubega učitelja Troha v Ptuj, seveda zopet k sodnijski razpravi in sicer z vozom tukajšnjega krčmarja, velikega častilca črnih dolgih sukenj, Murkoviča. Sedaj pa ne vem je li dobil za to novo službo kaplan plačilo od Murkoviča samega, ali od Troha, ali celo od rejenke Murkovičeve. Sam Bog to ve. Ravno tako na primer tudi ne vem je li naša občina tako bogata, da ima za občinskega stražnika nastavljenega celo učitelja, namreč zasluženega znane Troha? Tukajšni neki krčmar je dobil od občinskega predstojnika Murkoviča sledeči veleznimivi poziv, katerega sem dobil slučajno v roke. Glasi se v prestavi tako le: Gospod N. N. v Zavrču! V smislu 3. točke d. k. z. z dne 18. sept. 1870 se Vam naročuje, da les, ki je nakopičen pri plotu Barliča, in stojalo, ki ste ga včeraj nasproti hrama Murkoviča postavili, do tretje ure dnejšnega popoldneva odstranite, ker bi se to drugače na Vaše stroške uradno izvršilo. Za vsaki daljni vrišč in za vsako petje ob četrtkih v Vaši krčmi in pred njo se bode te pozvali na odgovor in se bode te kaznovali. Ravno tako se opetovano opominjate na to, da ne smejo gonjači živine, ki popivajo v Vaši hiši, pustiti svoje živine stati na ulici, temveč jo morajo odgnati v dvorišče. Kar se tiče ukazov, ki Vam jih daje učitelj Troha, kot varuh (stražnik) policijskega reda v smislu točke 48. občinskega reda, morate tem ukazom pokorni biti in jih z dostojnostjo sprejeti. Občinski urad v Zavrčah, dne 3. dec. 1904. Murkovič m/p., obč. predstojnik. — Kaj tacega piše občinski urad! Zares fina služba za učitelja! Kaj poreče k temu šolsko nadzorstvo? Ali sme učitelj opravljati tako službo? Da pa učitelj Troha za policijsko delo ni posebno sposoben, kaže to dejstvo, da se je pripetilo za časa njegovega policijskega nadzorstva največ nerednosti. V neki noči se je odtrgala v bližini stanovanja učitelja Troha samega neka šranga, na travniku istega posestnika se je porezalo več drevesc in občinskemu predstojniku se je odnesla dvojna konjska uprava. Kje je bil tedaj znani naš policaj? V prihodnjem času si oglejmo par privandrancev še bolj natanko. Zavrčan.

Št. Peter pod Kunšpergom. Slavno uredništvo „Štajerca“ v Ptuj. Sklicujoč se na § 19 tiskovnega

zakona zahtevam z ozirom na dopis objavljen pod zaglavjem „Št. Peter pod Kunšpergom“ v 1. številki Vašega lista z dne 8. januarja 1905, da sprejmete v zakonitem času na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: Ni res, da sem v listu „Südsteirische Presse“ deželnemu sodnemu svetniku dr. Gelingsheimu predbacival nekatere brez značajnosti; res pa je da sem kritikoval neko njegovo odredbo in jo imenoval „kuriozno.“ Ni res, da sem moral gospoda dr. Gelingsheima ponižno prositi za odpuščenje; res pa je, da me je gospod dr. Gelingsheim po gospodu dr. Barle-tu obvestil, da je pripravljen tožbo umakniti, ako mu dam primerno izjavo. Res je tudi, da sma se z gosp. dr. Gelingsheimom, ko sem bil nekega dne zaradi cerkvenih zadev v njegovo pisarno povabljen, o dotični izjavi zedinila, ter sem jo dobesedno poslal v list „Südsteirische Presse.“ Gospod dr. Gelingsheim niti zahteval ni, da bi ga prosil odpuščenja. Ni res, da je gospod dr. Barle v kaki dotiki bil z mojim dopisom v „Südsteirische Presse“, res pa je, da nisem od njega dobil nobenih informacij, in da celo slutil ni, kdo je dopisnik dotičnega članka v „Südsteirische Presse.“ Ni res, da me je gospod dr. Jankovič prisilil, da sem se objavil pisatelja dotičnega članka in da me je on izdal kot prijatelja. Res pa je, da je bil g. dr. Jankovič, ker me ni hotel izdati, od c. kc. sodnije v Kozjem kaznovan z občutljivo denarno globo, in da se mu je pretila kazen štirih tednov zaporu ako pisatelja ne izda. Ko sem to izvedel, sta mi moj značaj in čast velevala, da nasledke svojega dopisa sam nosim, ter sem se prostovoljno in zoper voljo gospoda dr. Jankoviča objavil kot pisatelja dotičnega dopisa. Št. Peter pod Svetimi gorami 16. januarja 1905. Jožef Tombah, župnik.

(Opomba uredništva: Tri sto potrth cerkvenih sveč, župnik Tombah misli, da nam je s to popravo popolnoma sapo zaprl, pa ni tako! Oglejmo si ta „stvarni popravek“ malo bolj natanko. „Popravek“ seveda moramo ponatisniti, ker to od nas zahteva postava, toda ta „popravek“ nikakor ne izpodbije dotičnega članka, temveč župnik Tombah hoče z njim izboljšati samo par naših izrazov, ki mu niso všeč. Glavna reč naših trditev vendar obvelja. Mi sploh družega nismo hoteli, kakor da bi tiste ljudi, ki se ne pustijo za nos voditi, opozorili na čem da so. Niti na misel nam ne pride, da bi hoteli prepričati župnika Tombaha o tem, jeli sposoben njegov prijatelj za kaj tacega ali ne. Toliko je gotovo, da je imel prvopis dotičnega Tombahovega članka dr. Jankovič in kot pravoznanski pomočnik dr. Barle v rokah, oziroma, da je to pravil dr. Barle g. doktoru Gelingsheimu. Istotako je dr. Barle napram dr. Gelingsheimu imenoval pisca in ga opozoril na dra. Jankoviča kot sovedeca. To dokažemo s pričami in se glede tega ne bojimo nobene tožbe! S tem sapienti satis! (pametnemu dovolj!)

Makole. Gosp. Mihal Lendovšek, naš župnik ne more pa ne more na noben način trpeti „Štajerca.“ Na praznik svetega Štefana se je tako zaletaval raz

prizniece v kmečki naš list, da je bila groza. Metal je blato po njem, da je bilo strah. Rekel je, da ima smrtni greh, kdor ta list bere. Zopet stara pesem! Lendovšek, zakaj ga bereš ti? Da bi vedel župnik Lendovšek, kako smešna se nam je zdela njegova pridiga, drugikrat bi opustil tako rogovilenje proti listu, kateri ni bil nikdar in nikdar pregrešen list in o katerem smo prepričani, da nam mnogo bolj koristi, kakor pa vsaka hujskajoča pridiga. Že davno kmetje več ne verjamejo stari pogreti laži, da bi bil greh „Štajerca“ brati, ker vsakdor, ki ima razum, takoj sprevidi, da se potezuje ta list za našo sveto vero bolj, kakor vsi farški hujskaji, vsi farški listi, polni lastne svoje hvale, polni ščuvanja. Lendovšek, le počasi s takimi pridigami. Pridiguj raji o svetih naukih, ne pa se jeziš nad tistimi farani, ki so toliko pametni, da so si izbrali izvrsten list, ki prihaja iz Ptuja k nam in se imenuje „Štajerc.“ Več kmetov.

Leskovec v Haložah. Na našega župnika Kralja je „Štajerc“ kakor se mi vidi že popolnoma pozabil. Dokler je bil ta naš vrli oče našega umrlega konsuma tu in tam „pobiksan“ v „Štajercu“ se je bal in živel je le za deviški svoj farovž in za kmečki svoj konsum. A sedaj je zopet druga! Na novega leta dan je pričel pridigo, ne da bi nas pozdravil, kakor smo to navajeni, z besedami „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Potem pa je rekel dobesedno: „Vem, da je tudi nekaj ljudskih faranov v cerkvi, tem voščim veselo novo leto!“ A, tako toraj! Svojim farmanom pa ga ne voščiš Kralj? V mislih si imel najbrž svoje Barbarčane, kaj ne? Toda župniku kaj radi odpustimo vse, ker je med drugim tudi rekel iz prizniece te besede: „Prihodnjo leto me ne bode več tukaj!“ Le odidi Kralj, odidi, daleč proč od nas in vedi, da si napravil celi fari s to obljubo, da hočeš oditi, najlepše darilce za novo leto. Pa moraš tudi gotovo oditi, ne da bi lagal! Da pa si nam zdelal ravno na novo leto vrlega našega naprednega gospodarja F. Šmigoca iz kancelna, to je bilo jako grdo od tebe, ker Šmigoc ni ničesar zakrivil, ne, nasprotno se je skazal ta gospodar kot takega, kateri ljubi svoje siromaške farane. Ker farani čislajo Šmigoca, kot poštenega gospodarja, ki vsakomur rad pomaga, ako le more, zato ga župnik ne mara. Cela zadeva je bila namreč taka. Neki manjši posestnik, ki si mora služiti še povrh svoj kruh z rokodelstvom, je dobil od farovža račun, glasom katerega bi bil moral plačati 12 goldinarjev 60 kr. Ta posestnik in rokodelec si je račun ogledal, zdela se mu je zahteva župnikova previsoka in ker si je zmisllil, da farški žep in konjsko črevo nimata nikdar zadosti, šel je vprašat gospodarja Šmigoca za svet, kaj mu je storiti, da ne bo grabežljivemu farovžu po nepotrebnem zanesel krvavo zasluženih grošev. Šmigoc mu zračuni in reče, da po postavi župnik nima pravice tirjati niti 9 kron. Posestnik, rokodelec se zahvali in zanese v farovž 10 kron, češ 9 kron imaš dobiti župnik, eno krono še ti dam povrh kot „trinkgeld“ za kuharico in potem sva „kvit!“ In župnik je s kisalim obrazom sprejel teh 10 kron,

dobro vedoč, da po postavi ne sme več zahtev. Da bi pa se maščeval, je imenoma napadal iz kancelna Šmigoca, češ da on dela župnijske račune. Farani pa prosimo Boga, da bi nam Šmigoc še mnega leta delal take račune, Bog ga naj ohrani tega tenjaka, ki nas siromaške leskovške farane brve pred farškim izkoriščevanjem, pred farškimi, nikolnimi žepi! Kateri je poštenjši Šmigoc ali Kralj to vemo že zdavna mi farani, pokazalo se pa je tudi pri navedenem računu dovolj jasno.

Leskovški faran. (Opomba uredništva: Kar nam pišete glede kleriknega dopisnika farških listov, vrlega „častnega čana“ nadučitelja Stoklasa, ne smemo priobčiti telvoljo mladine. Šesto božjo zapoved je dal Bog, tretji vnebovpijoči greh je: Zatiranje ubožcev, vdalo in sirot!)

Iz gornjeradgonskega okraja. V preteklem le godilo se je marsikaj novega v našem okraju, posebeveda so vznemirjali naše mirne dneve naši prvaki, ki so s shodi, z veseliciami in Bog ve s čim vse, valstaro in mlado v svoje zanjke. Naše ljudstvo ti živelo mnogo let v edinosti, dokler ni prišlo k nekaterih kaplanov, kateri so vse spočenjali, satistega ne, kar bi bilo v blagor duš. Ustanovilo je kmetsko bralno društvo, tamburaški zbor, najnovejšem času celo takozvana mladeniška zveza. Sad tega delovanja pač vsakdor dandanes občuti. Matljudstvo se je vcepil prepir, vsejalo se med nje spi vraštvu. Ko je ta ali drugi dolgosuknež vzel od njik, slovo, smo mislili, da bode mir. A varali se smo, kicose njihovega delovanja, njih pristaši ostali so mionami in ti so sedaj voditelji vsega, kar se pri niovrši. — Zvezdečov Hanzek ima povelje čez vse in kot predsednik „jungselov.“ On vodi tistih 12 mdeničev, ki nosijo sveče. Ali kaj se zgodi našenist pobožnemu Hanzeku na sveto noč pred polnočnicoli Z mežnarjem sta se v cerki sprla zaradi sveč, ker osbile te sveče po mnenju našega Hanzeka prekratkdg Poln svete jeze vrže toraj svečo na tla, da se sev zdrobila na male kose. Prišlo je skoraj do pretegle In to v cerkvi, na svetem mestu! Od nekod sta prišzkl k nam dva brata — Horvata! Horvatov Francet regimentni slikar, kar je dokazal pač že tedaj, lopje je slikal zagrinjalo za gledališke predstave. Na te zagrinjalo je bil naslikan na sredini plot, čez katrega je ravno skočila v veliki zadregi deklica, ker ogrje hotel negdo napasti. In kdo jo je preganjal? Pogrjanjal jo je velikanski bik! Kaj ne, slikar jo je dobaj pogodil? Ta njegova fantazija (domišljija) se je uresinčila. Deklice pridejo na veselice brez varstva, ta prepredstavljajo gledališke igre, pojejo, se kratkočasvlas s plesom in Bog ve ščim drugim, ne misleč na nvrš varnost, ki jim preti. Kar naenkrat se prikaže doldnik suknež se svojim mladeniškim društvom. Te deklistre so enake deklici naslikani na zagrinjalu. In kdo izb enak biku? Da pa se ne posreči vsem tem deviškio oro deklicam uiti čez plot, o tem nam mordgot lahko pove neka deklica, ki se je ravno na takše veselici spoznala z nekim znanim notarjem!

„Spavaj, spavaj sinček moj
Da neš falot kak oče tvoj...“

Drugi Horvat straži tisto mladeniško društveno zastavo, e mnog so jo krstili dne 25. septembra p. l. Hofrat Ploj ega po kumoval. Po službi božji in po krstu so šli vsi e braveda v krčmo svojega somišljenika Škrleca. Zastavo nikd imeli tam le za kratek čas na razgled. Ko je za i Krala tečti kri iz sokolskih buč, so jo zopet zakrili, e pa oječ se, da bi postala tudi ona krvava. A kaj se zgodilo potem z zastavo? Grozna usoda jo je za- faran. ela. Obsodili so jo ti prvaški junaki na temno ječo. klerika sicer spava pri bikovem slikarju, a njegov brat ega o la jo straži! Le ob velikih praznikih pride nje re- čiti zitelj „Bobekov Japek.“ Takrat koraka ta zastavonoša Bog onosno od Horvatove hiše proti cerkvi, se pokaže v, vdo alo se svojo zastavo, potem pa jo odkuri ž njo vred itro zopet k bikovemu slikarju! O „zauber dekli“ in em let Poličkem Hanzeku“ pa pišem nekaj prihodnjič. Bral- posebn em in naročnikom „Štajerca“ pa obljubim koj sedaj prvak b začetku tega leta, da bodem v tem letu o vsem , vabi atanko poročal kaj počenjajo naši klerikalčki, zna- stvo iti vendar še se ta ali drugi iz med njih poboljša. k nar Petrovčan.

Razne stvari.

Naročnike, posebno nove prosimo, da nam pišejo natančno svoje naslove (adrese). Tudi se naj izrečno napiše pošta, na kateri se želi sprejemati list. Naročnik, ki vpošlje denar, naj zapiše na denarno nakaznico ali poštni ček številko oklepnice svojega lista. Novi naročniki naj izrečno napišejo, da so novi naročniki. Stem nam prihranijo mnogo dela, zakar vse že v naprej zahvaluje Upravišstvo.

Na vprašanja odgovarja naše uredništvo in opravništvo samo le ledaj, ako se vpošlje znamka (marka) ali dopisnica (Korrespondenzkarte) za odgovor. Glede gospodarstvenih, tožbenih in drugih osebnih vprašanj, odgovarjamo samo našim naročnikom in to brezplačno. Seve morajo tudi ti priložiti znamko za odgovor. Glede naznanil (inseratov) in v zadevah, ki se tičejo izključno samo našega lista pa odgovarjamo vsakomur.

Naše dopisnike prosimo naj nam pošiljajo kratke dopise in le najvažnejše zadeve. Vse prosimo potrpljenja, vsi pridejo sčasom na vrsto! Uredništvo.

Državnosborske volitve na Ogrskem. Volitve v ogrski državni zbor so končale za vladu jako neugodno. Ogrji so si izvolili najbolj razopite razgrajaje. Dosedajni ministerski predsednik Grof Tisza je zgubljen in ž njim tudi njegova stranka. Tisza bo baje cesarju predlagal za svojega naslednika grofa Zichyja. V vladnih krogih vlada popolni obup. Pri volitvah so se vršili veliki izgredi. V Aranjoš-Marotu je bil ubit orožnik. V Szatmaru so volilci napadli vojake, ki so streljali. Mnogo oseb je bilo ranjenih. V Slatini so izbili enemu volilcu oko, v Valkoczju je bil ustreljen orožnik, v Felvinczu so zažgali več hiš. No, to bo gotovo izvrsten deželni zbor!

Pasja zvestoba. Pri ustaji v deželi Hererov, ki še traja, sedaj, padel je neki posestnik z imenom

Kristein. Ko so ga zakopali, vlegel se je na grob njegov pes, začel tuliti in potem se trudil da bi na vsak način zopet odkopal svojega gospodarja. Pes ni hotel povžiti ničesar, sploh ga ni nihče z dobrim in ne s hudim spravil od groba. Naposled je ob grobu svojega gospodarja gladu poginil.

Gospodarstke in gospodinjske stvari.

Nekaj o navažanju gnoja po zimi. Pri mnogih gospodarstvih se veliko greši, kar se tiče ravnanja z gnojem, kateri se navozi po zimi na polje. Vprašati se moramo ali se naj gnoj, ki se po zimi navozi, takoj raztrosi, ali pa naj ostane do oranja v kupih. Odgovor na to vprašanje se glasi: Hlevski gnoj ne sme na noben način ostati delj časa v kupih na njivi. Tako ravnanje je zmiraj zelo škodljivo. Prvič zgubi gnoj mnogo redilnih snovi, dež in sneg, ki kopni, izpereta iz njega redilne snovi. Na takih mestih, kjer so bili gnojni kupi, poleže pozneje žito, ker se njiva na teh prostorih pregnoji, med tem ko dobi zemlja okrog njih manj vreden gnoj. Zato je boljše ako se gnoj raztrosi. Raztrositi pa se ne sme na položnih (visečih) njivah. Ako pade ramreč dež na takih njivah na zmrznjena tla, ali če se začne taliti sneg, potem se gnoj izpere in koristne tvarine ne morejo v zemljo, temveč jih voda odplovi. Ko je zemlja zmrznjena, naj se na take njive ne vozi gnoj. Ako pa se že mora, naredijo se naj na primernem mestu njive veliki kupi. Ta mesta se morajo voliti na takem kraju njive, kjer se ni bati škode vsled odplavljenja. Taki kupi pa se naj naredijo na sledeči način. Kot podlago za kup se dene plast zemlje in še le na isto potem gnoj. V kupu samem pa se naj vrši ena plast gnoja, druga pa zopet zemlje in sicer tako dolgo, da doseže kup visočino jednega metra. Konečno se pokrije kup od zgoraj in ob straneh s približno 30—40 centimetrov debelo plastjo zemlje. Ko pa se potem gnoj zopet razvaža, se zemlja in gnoj popolnoma premešata. Tudi spodnja plast zemlje naj se razvozi.

Poslano.

Odprto pismo g. občinskemu predstojniku v Rogoznici pri Ptujju. Najprvič ljubite mir g. obč. predstojnik v Rogoznici pri Ptujju. — Ljubi „Štajerc“, do sedaj nisem vsega verjel, kadar sem te čital in si ti takšne klerikalce, ki sovražijo mir med poštenim ljudstvom krtačil. Od sedaj pa verjamem, da nisi nikdar lagal, ker sem se sedaj sam prepričal, da nekateri ne ljubijo mira na tem svetu. — Naj povem! Podpisani sem prosil predstojnika zgoraj imenovane občine in to v občinskem službenem pismu, naj bi mi izgotovil poslano mu poseljsko knjigo. Ker je lastnik te knjige pristojen v njegovo občino, je on po postavi zavezan to storiti. Možak je na mojo prošnjo knjigo izgotovil in mi jo tudi poslal nazaj.

Toda žalibog, temu možaku ne dopušča vest, da bi ljubil mir, zato mi je moral k poslani knjižici priložiti še povrh neko politično pismo, v katerem me vpraša, zakaj da v nemškem jeziku občinsko uradujem, a ne v slovenskem, češ, da sem rojen od slovenske matere. To vprašanje se mi zdi popolnoma nepotrebno. Jaz mislim in vsak pameten čitatelj teh vrst si bode mislil tudi isto, da se ne dohaja za občinskega predstojnika, da bi odgovarjal na prošnjo svojega kolega (sodruge) s takšno politiko in to še celo ne v občinskem službenem pismu. Radi tega se čutim prisiljenega na politično vprašanje možaka odgovoriti nekaj besed in sicer javno. Res je, da me je slovenska mati rodila in gotovo sem tudi Slovenec, toda Slovenec sem, ki ljubi mir med vsemi narodi. Zato tudi nemške besede nikdar ne zavržem, dokler živim. Ravno zato tudi občinsko uradujem v nemškem jeziku, da se zraven bolje nemščine vadim, saj ni na svetu človeka, ki bi zamogel reči, jaz sem dovolj učen. Pregovor pravi: „Več jezikov znaš, več veljaš.“ Ker pa je moje občinsko uradovanje vseč še visokejši gosposki, moralo bi biti tudi Vam g. Brenčič in Vašemu pisarju, s katerim mislita, da bodeta z vajino politiko, troseč sovraštvo med mirno ljudstvo, celi svet predrugačila. Pa ne bodeta ga, ne, ker, koliko jaz na Vama spoznam, nista skušala dalje sveta, kakor od Rogoznice do Ptuja. Od domačih vajinih hujskačev pa še se nihče ni kaj prida naučil. Zato Vam kličem g. občinski predstojnik, živite tako, da ne bodete sejali sovraštva med poštene ljudi, ljubite mir! To Vam naj bode za opomin od Vašega kolega iz Šetarove pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Iz Stoperc. V zanikerni, pritepeni kranjski cunji, ki si ne upa niti na Štajerskem izbajati, me napada neki tukajšnji dopisunček po prav umazani klerikalni navadi, kar se mi zdi tembolj čudno, ker mi kot že precej priletnemu možu niti na misel ni prišlo, da bi se mešal v boj med strankami. Zgoraj imenovanemu dopisunčku izrekam tem potom svoje zaničevanje. Kako gnjusno nevošljivost goji ta človek v svojem srcu, pokaže to dejstvo, da mi med drugim sponaša čilost in zdravje, katero mi je Bog po 48-letnem napornem delovanju na polju ljudske omike podelil. Blebetavec, ali ga ni sram, da pobere vsako govoričenje vaških klepetulj in je potem po časnikih preresetava? Dopisunček, ti si strahopetnež in potuhnjeneč! Zakaj nisi okrasil svojega dopisa vsaj tudi s svojim podpisom, da bi svet zvedel, kako se hlinava šema imenuješ? Imenoval si me krotarja, ter pristavil, da krotarji visoko letajo, nazadnje pa v blatu obtičijo. Blagovoli mi naznaniti, kje in pri kaki priložnosti sem obtičal v blatu! Na dan z mojimi krivdami, krtači, ako sem se v resnici zblatil, toda bodi korajžen dovolj, da nastopiš javno. Zahrbtno po človeku blato metati, je skrajno nepošteno. Ako pa ne nastopiš javno, si nesramni obrekovalec, si bojazljiva šema! Sploh pa ti svetujem, da bi ti toliko storil za ljudstvo, kakor sem storil jaz v 48-letnem svojem službovanju, potem še le napadaj stare ljudi,

ki si želijo trudni od dela večer svojega življenja preživeti v božjem miru. — Stoperce, dne 24. jan. 1905.
Jakob Zwirn, nadučitelj v pok.

Pisma uredništva.

Nrops Globasnica. Plačano do 1. januarja 1904.
J. K. Ebental. Plačano do 1. julija 1905. — F. W. ratam: Plačano do 1. julija 1505. — **Stojnce.** Klerikalni brezvestnim, napadalcem nekaternikov iz Stojnc bodemo kupili najbrž že v prihodnjem listu korajžo za vselej! Upa da jim bodemo navili dolga ušesa tako, kakor si zaslužijo.
Milwaukee Amerika. Za tokrat je prišlo prepozno. Got v prihodnjem listu. — **Podlipnik.** V neki prihodnji šte kot članek. — **Takačevo pri Slatini.** Priobčimo. Prosi potrpljenja! — **Trgovišče.** Teater pride tudi na vr Hvala! — **Dobje pri Planini.** Tudi župnik, ki se noče obrniti pride na vrsto. — **Krčovina pri Ptuj.** Pre osebno, ni za rabo. — **Crna pri Pliberku.** Pride na vr — **Opazovalec iz Maribora.** Gotovo prihodnjič! — **Od Bolfanka pri Središču.** Dobro tak! Vaši želji se b ustreglo prihodnjič. — **Dobova pri Brežicah.** „Bit dana“, ako je le res!!?

Loterijske številke.

Trst, dne 21. januarja: 34, 5, 58, 71, 2 g
Gradec, dne 28. januarja: 34, 42, 76, 39, am

Močnega učenca 26

takoj sprejme **Josef Friedl**, usnjarski mojster pri Sv. Vidu blizu Ptuja.

Lepa hiša 40

s štirimi izbami, s kuhinjo, z pod-

zemeljsko kletjo, se takoj ugodnimi pogoji proda. K spada tudi gospodarsko poslo potem 3 orale (johe) vrta, tr nika, in njive. Hiša stoji d minut od mesta Ptuja oddalje Več pove: **Marija Ribitsch**, Zgo Breg pri Ptuj, štev. 21.

Mestna hranilnica

387

(šparkasa)

v Ormožu

uraduje vsako sredo in soboto od 8 do 12 ure pred poldan. **Pojasniia se dajo vsaki čas brezplačno.** Vloge se sprejemajo vsaki dan. Vloge se obrestujejo polmesečno, toraj od 1. oziroma 16. dneva vsakega meseca, v katerem se je denar vložil in do 15. oktobra zadnjega dneva meseca, v katerem se je denar vzdignil.

Obresti se dne 30. junija in dne 31. decembra vsakega leta pripišejo h kapitalu. Vložitelju radi tega pripisa ni treba priti v urad.

Rentni davek plača hranilnica (šparkasa) sam.

Hranilnica (šparkasa) se nadzoruje od države in je tudi ud zveze štajerske hranilnice in podvržena reviziji te zveze.

Nikdar v življenju ni več take
priložnosti 33
500 komadov za 1 glđ. 95 kr.
Ena krasno pozlačena precisna
ura, katere točno teče in za katero
se 3 leta jamči, z jako primerno
veržico, ena moderna židana kra-
vata za gospode, 3 jako fini žepni
robci, en prstan za gospode z
imit. žlahtnim kamenom, 1 krasen
mošnjiček, 1 jako fino žepno zrcalo,
1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi
za srajco, (3/4) dubla-zlat z pa-
tentiranim zaklepom, 1 jako fini
tintnik iz nikelnja, 1 fini album z
66 najlepšimi slikami, 1 eleg.
broša za dame (novost), 1 par
bouton s simili-brilantom, 5 raz-
ličnih smešnih reči za s'are in
mlade, 20 različnih reči za korešpo-
denco in še 400 drugih različnih
stvari, katere se rabijo pri hiši in
so za vsakogar potrebne. Vse to
se pošlje z uro vred, katere je
sama tega denarja vredna, za samo
1 glđ. 95 kr. Razposilja se proti
poštnemu povzetju ali če se denar
pošlje naprej.
Dunajska centralna razposiljalnica
P. Lust, Krakov (Krakau) Nr. 41.
NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Dražbeni oklic.

Dne 18. februarja 1905 dopoldne ob 10. uri bo se pri ces. kr. sodnji v Slovenski Bistrici v izbi štev. 3. vršila dražba zemljišča, vl. št. 17, k. o. Wuttina. Zemljišče obstoji iz dveh lesenih, s slamo kritih hiš. štev. 3 in 4, z gospodarskim poslopjem, 9 hektarov, 76 arov, 73 štirijaških metrov njiv, 2 hektarov, 89 arov, 64 štirijaških metrov travnikov. Vrtov spada k zemljišču 64 arov, 59 štirijaških metrov, gozd meri 15 hektarov, 55 arov, 30 štirijaških metrov in pašnik 5 hektarov, 68 arov, 79 štirijaških metrov. Zemljišče se bode prodalo s pritiklino vred, ki sestoji iz zrsne kište, 3 sodov, 2 sekir, 1 vil in ene kose.

Neprimičnini, ki je prodati na dražbi, je določena vrednost na 12848 kron 41 vinarjev, pritiklini na 34 kron.

Najmanjša ponudba znaša 6424 kron 21 vinarjev.

Ces. kr. okr. sodnja v Sl. Bistrici, odd. II., dne 14. januarja 1905.

Razglas.

Od 6. do 16. marca t. l. se bodejo na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru vršili sledeči spomladanski učni tečaji.

1. Učni tečaj obsegajoč sadje in vinorejo za poposestnike sadunosnikov in vinogradov in za druge prijatelje teh panog kmetijstva.

2. Viničarski učni tečaj.

V prvem se bodejo najvažnejši predmeti tičejo se sadje- in vinoreje po sedajnem stanu te znanosti teoretično in praktično podučevali. Smoter drugega tečaja je, da bi se koliko mogoče praktično izobrazili viničarji v sadje in vinoreji.

V prvi tečaj, toraj za sadje- in vinorejo v obče, se bode z učitelji vred, katere odpošlje k tem tečajem ces. kr. deželni šolski svet, sprejelo 40 slušateljev, v viničarski tečaj se bode sprejelo 20 viničarjev. Koliko bodejo dopuščala sredstva, bodejo dobili viničarji, ki se vdeležijo, viničarskega tečaja, tudi podpore.

Ako želi prosilec tako podporo, mora to v prošnji izrečno navesti, take prošnje mora občinski predstojnik potrditi.

V teh zadnjih prošnjah, toraj za viničarski tečaj, mora biti od občine potrjeno, da je prosilec zares

1. ali siromaški posestnik,
2. ali posestnikov sin, ki pomaga svojemu očetu na kmetiji pri delu,
3. ali pa viničar kakega posestnika.

To potrdilo se mora priložiti že k pismu, s katerim se javi slušatelj, da se hoče vdeležiti tega učnega tečaja.

Prosilci, ki ne zahtevajo podpore, morajo to v pismu, s katerim se javijo izrečno, naznaniti.

Teoretični poduk se prične dne 6. marca ob 9. uri predpoldan. Kdor se hoče vdeležiti viničar-

29

skega tečaja, mora priti isti dan ob 8. uri predpoldan.

Kdor se vdeleži enega iz med teh tečajev, mora prinesiti s seboj trane škarje in nož za cepiti. P izvrstne noži in škarje se lahko kupijo tudi v vinorejski šoli sami.

Javiti (meldati) se je treba do 15. februarja spodaj podpisanem ravnateljstvu.

Ravnateljstvo deželne sadje- in vinorejske šole Mariboru.

Pridnega viničarj

išče

Simon Hutter v Ptuj.

Vsak dan kupi

sveža (frišna) jajca,
krompir, luk, česnik,
rumeno korenje, belo
repo, fižol, maslo, suhe
gobe, pitano perotnino

A. Sellinschegg

trgovina s špecerijskim blagom
„k zelenem venen“

36

PTUJ.

NB. Sveža (frišna) vsakovrstna
semena E. Mauthnerja iz Budapesta,
ki so priznana najboljše in najbolj za-
nesljiva, so že prišla!

Služba

38

Službo dobi takoj fant star nad 14 let ali pa tudi kaki bolj starovichen človek. Opravljati bode moral enega konja, eno glavo goveje živine in druga manjša domača dela. Naslov (adres) je: Josef Kunst, trgovec in gostilničar pri sv. Marjeti na Dravskem polju, pošta Rače (Kranichsfeld).

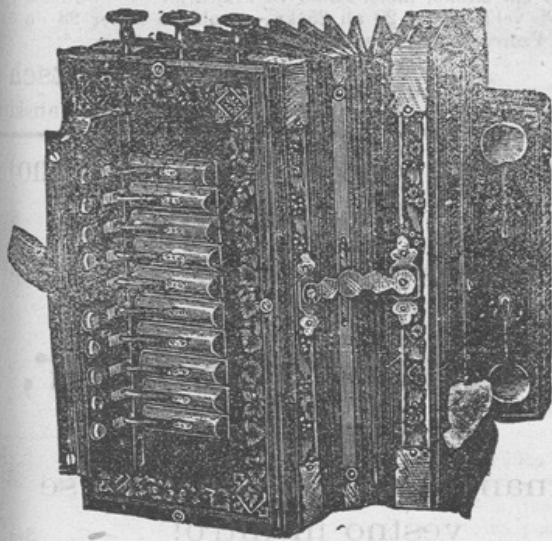
XXXXXXXXXXXX

Magaciner,

nemškega in slovenskega je zmožen, kateri je bil uslužbenec, že del časa v trgovini z mešanim blagom, se od 15. februarja sprejme v službo. Prednost imajo magacinerji iz dežele. Panudba, katerih se naj navede tudi ko se zahteva plačila, naj se pošlje na Josef Orniš, pekarnja in trgovina v Ptuj. (melo)

30 dni na poskus

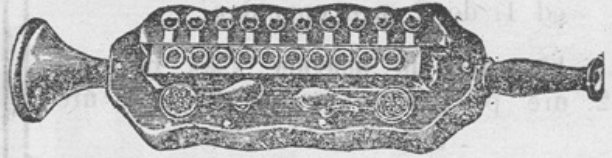
vsled pogojev mojega cenika, toraj brez nevarščine za naročitelja pošljem proti poštному povzetju mojo „Volksfreund-Harmonika No. 663“ da se zamore vsakdo o njeni izvrsnosti ti prepričati. Ta harmonika nima garantirano nezlomljiva spiralna peresa samo za tipke (Tasten, temuč tudi za base in zračno zaklopnice, nadalje ima 10 t. pk, 2 registra, dvojno vglasbo (Doppelstimmung) na 48 glasov, 3 vrste trompet, je mahagonijevo poltirana, ima črne obrobe s barvano bordo, niklaste okove, dvojni mehi in držaj, velikost 31 krat 15 cm ter stane komad samo 4 goldinarje.

Sola za samouk (Selbstlernschule) se doda vsacej harmoniki zastonj. Ceneje in manjše harmonike za uk v igr nju tega instrumenta, posebno za otroke pošljem za gold. 1:80, 2:—, 2:20 in 2:40. Finejše harmonike za gold. 4:50, 5:—, 6:—, 7:— in 8:— se dajo iz mojega kataloga razvideti.

Na moje harmonike ni nobenih colninskih stroškov ker so vse češkega izdelka in prosim, da vzamete to v pošte.

Novost!

Novost!

Pihalni Blas-Accordeon

na katerega zamore vsakdo brez učitelja, brez uka in brez znanja sekiric (not) takoj igrati posmi, koráčnice (marše) in ples. Posebno se priporoča za izlete in velice. To godalo ima 10 tipk (Tasten), 20 g asov, 2 zaklopnici za bas ter stane komad s šolo (notami) vred samo gold 1:25, 3 komadi gold 3:56.

Nemško-amerikansko kitara-citre

„Columbia“ znajo se od vsakogar s pomočjo p. dloč živih not takoj igrati. Glas je čarobn, mehak in ljubki, p. i. en pa krepak in poln. Rabi se jih že več kakor 100.000. Cena: komplet s šolo (no ami) in s vs. pripravo gold. 5:50. Velikost 49 krat 35 cm. Album za note stane 75 krajcarjev. Noben riziko, ker je zamena dovoljena ali pa se denar vrne.

Pošilja se proti poštному povzetju od „Erzgebirgische Musikwaren-Versand-Haus

HANNS KONRAD

v Brix-u štev. 949 (na Češkem).

Velik, bogato ilustrovan cenik (katalog) z več kakor 800 pododami se na zahtevanje dodošlje vsakomur zastonj in poštne prosto.

166 C

Zidana hiša

ki ima 3 izbe, vežo, kuhinjo, shrambo za jedila in klet se takoj po ceni proda. Hiša stoji v Spodnjem Hajdinju ob glavni cesti in je kakih 300 korakov oddaljena od kapele sv. Roka. Tik hiše je vrt in vodnjak z dobro vodo. Vprašati je pri J. Ledinschek, Ptuj, Schlossgasse št. 4.

Nekaj za krojače.

Krojači, kateri si hočejo pridobiti na lahki način znanje v finem in navadnem narezovanju, naj mi blagovolijo to naznaniti pismeno. Ob času obiščem vsacega in ga podučim proti mali plači v tem znanju. Piše se mi naj pod H. M. poste restante, Slovenji Gradec (Windisch-Graz). 24

Ženitbena ponudba

Mlad mož, prijaznega značaja, lepe postave, 30 let star, ki ima kakih 3000 kron premoženja in je iz boljše hiše, hoče se kako hitro mogoče seznaniti radi ženitve s kakoj deklico, bodisi kuharico, šiviljo ali kaj enacega. Deklica naj bode stara 24 do 30 let in naj bi imela kakih 2000 kron premoženja. Ako si ugajava, vrši se lahko ženitva takoj. Ponudbena pisma naj se pošljejo pod „Srečna bodočnost“ na upravništvo „Stajerca.“ 23

Službo cestarja

za okrajne ceste takoj odda o krajni odbor v Ptuj. Kdor ima za to službo sposobnost in veselje, naj se takoj zgasi v pisarni imenovanega okrajnega odbora.

Poročni prstani

iz srebra in sicer komad po 40 in 50 krajcarjev, kakor tudi lepi poročni prstani iz nikeln komad po 20 in 25 krajcarjev se dobe samo pri izdelovalcu teh prstanov Josef Gspaltl-nu, zlatnarju in srebrarju v Ptuj v Wegschaidlerjevi hiši. 31

Ženitbena ponudba.

Mladi, močen pošten mož, star 30 let, ki ima bliza 3000 kron gotovega denarja, želi stopiti v zakon z mladim poštenim dekletom, starim 20 do 30 let. Premoženja naj bi imelo v gotovini 800 do 1000 goldinarjev. Daljna pojasnila da upravništvo „Stajerca“ v Ptuj. 30

V poduk se sprejme takoj

deklica

37

in sicer v trgovino z mešanim blagom. Katera prihaja iz dežele ima prednost. Stara ne sme biti nad 16 let, znati mora nemščino in slovenščino v govorici in v pisavi. Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Stajerca.“

Les za rabo se proda.

Grajsčina Lemberg pri toplicah Neuhaus pri Celju (Bad Neuhaus bei Cilli) prodaje več kakor 20 tisoč metrov lesa za različno rabo, kakor smrekov, jelkov ali hojov in borov les. Les še je „na rasi.“ Pogodbe, po katerih se les proda, se zvejo od posestnika Hubert-a Galle, pismeno ali ustmeno. 27

Ptujsko mestno kopališče.

Stem, da se je združilo mestno kopališče z mestno hlaponsko perilnico, se je omogočilo, da so se znižale cene kopelam in se pomnožili dnevi, v katerih so kopale na razpolaga občinstva. Odsihmal se dobe

vsak dan

kopele v banjah,
kopele s hlaponom,
kopele z polivom.

Ob nedeljah in praznikih se rabijo lahko samo kopelje v banjah in kopele z polivom.

Ta naredba se bode pozdravljala gotovo z veseljem. Kopališče se priporoča najtopleje p. n. občinstvu.

Naznanilo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Kopele v banjah se lahko rabijo vsak dan od 8. do 12. ure predpoldan in od 1. do 7. ure popoldan.

Kopele s hlaponom in sicer za ljudstvo se dobé od 1. do 7. ure popoldan.

Kopele s hlaponom in polivom vsak dan od 8. do 12. ure predpoldan in od 1. do 7. ure popoldan.

376

Nagrobne vence

iz umetnih cvetlic po 4, 6, 8 in 10 kron, kakor tudi venčne trakove z napisom ali brez napisa imata v obilnej zalogi in priporočata

BRATA SLAWITSCH
v Ptuj.

347

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekadanja v New York in v Philadelphia. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila daje:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali

Karl Rebek, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41.

537

Kranjski redilni prašek za prašiče

355

povzroči med krmo zmešan, da prašiči raji žrejo, varuje svine različnih bolezni ter zboljša meso in mast. Ako se hočemo obvarovati škode, moramo pokladati ta prašek (mešati med hrano) že pujskom.

Zdravim svinjam zmešati se mora na teden enkrat ena žlica polna tega prahu med hrano, slabim in slokim vsaki dan po eno žlico, mladim na teden samo pol žlice.

Eden zavojček po 25 krajcarjev zadostuje za mesec dni.

Dobi se pri

Bratih Slawitsch v Ptuj

(podružnica nasproti Dravskega mosta.)

Pravo domače platno

za rjule in perilo priporočava po sledečih cenah:

Cela sešita (rjuha) za posteljo 2 ali 2 1/2 metra dolga, velja 1 gld., oziroma 1 go. 20 kr. — Najfinejša sešita rjuha iz tenkega mačega platna 2 m dolga, velja samo 1 gld. 50 kr.

To domače platno se tudi prodaja na metre in sicer velja, če je platno 160 cm široko, meter samo 75 krajcarjev. — Domače platno za „strožoke“ velja meter 20 ali 25 kr., za obleko meter 28 č. 30.

Vzorci (muštre) se tudi vpošljejo pa zahtevo.

Brata Slawitsch

trgovca v Ptuj, Florianski

!! Prosim, poskusite !!

Vsakovrstno **prekajeno** (zelhano)

meso, najfinejše **klobase**,

vedno sveže (frišno) blago, priporoča po naj-
žji ceni

J. Luttenberger,

mesar v Ptuj.

Zunanja naročila odpravijo se
vestno in hitro!

345

Nikdar več ni take priložnosti!

Tako dolgo, dokler še ni zaloga hlač izprodana, dobi vsa elegantne

hlače

za malo svoto in sicer za 1 gld. 80 kr.

Hlače so iz pristnega sukna in se rabijo lahko za jesen ali zdelane so po najnovejši dunajski fasoni, vzorci sukna so jako Kdor naroči dvojne hlače, dobi jih za 3 gld. 30 kr. Pošljejo se po nem povzetju. Pri naročilu zadostuje, ako se naznani dolgot hla njih širokost okoli pasa.

Dunajska filijala za sukneno blago Ch. Jungwirth, Krakau
Neugajajoče se vzame nazaj ali pa se povrne denar.

Meščanska parna žaga

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zrav klalnice in plinarske hiše pestavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi itd. po zahtevi takoj razža Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahdit i. t. d.

Živinski sejmi v Mariboru

V Mariboru se vršita na v nalašč za to odlo nem prostoru (Melling) vsaki mesec po dva živinspre sejma.

Prvi vsako drugo sredo
drugi vsako četrto sredo

v mesecu. Prodajalci in kupci se vabijo k obis pri teh sejmov.

